

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Studie- og forskningsenheten

Saksbehandler: Gro Telhaug

Besøksadresse: B R A veien 4, 1757 HALDEN

Telefon: 69215209

E-post: gro.telhaug@hiof.no

Deres referanse: 14/3274 1

Vår referanse: 14/02537-6

Dato: 20.10.2014

Høring av NOU 2014:5 - MOOC til Norge - Høringsuttalelse fra Høgskolen i Østfold

Vi viser til brev av 24.06.2014 der HiØ får muligheten til å komme med uttalelse til NOU 2014:5 MOOC til Norge.

NOUen har vært på bred høring i institusjonen. Etter ønsker fra departementet knytter vi våre kommentarer til rapportens ulike kapitler og/eller anbefalinger.

Generelle kommentarer

Høgskolen i Østfold mener utvalget har kommet med mange gode og tydelige anbefalinger knyttet til MOOC i uh-sektoren. Vi er opptatt av at studiekvalitet må være i fokus, dette uavhengig av type utdanningstilbud. Både Kunnskapsdepartementet og NOKUT setter økte krav til studiekvalitet, og dette må også være med i arbeidet rundt utredning av MOOC-tilbud i Norge. Samtidig må den akademiske friheten ivaretas og bevares.

MOOC vs. nettstudier

I rapporten utredes muligheter og utfordringer som følger av fremveksten av MOOC (og lignende tilbud), jf. kapittel 2. Utvalget legger følgende kjennetegn til grunn for sin MOOC-definisjon;

- tilbud som er nettbaserte
- tilbud som er skalerbare med hensyn til antall deltakere
- tilbud som er åpne

Dette er en vid definisjon. Med tanke på eksisterende, nettbaserte kurstilbud, er det den "åpne" tilgangen og skalerbarheten som gjør et avgjørende skille i forhold til tradisjonelle nettstudier.

3.1 Anbefalinger til myndighetene

3.1.1 Nasjonal satsing med budsjettkonsekvenser

Felles plattform for MOOC-tilbud – MOOC som supplement

I rapporten anbefales en norsk portal for norske MOOC-er og en plattform som støtte for norsk og samisk språk (kapittel 11). Dette begrenser skalerbarheten, men vi mener dette likevel er fornuftig. Vi tror norske MOOC-er vil først og fremst bli et nyttig supplement til eksisterende utdanningstilbud, og i mindre grad fungere som selvstendige kurstilbud. Forslaget om en nasjonal portal støttes. Det vil også være fornuftig om utvikling av norske MOOC-er koordineres i UH-sektoren. På den måten kan det utvikles flere MOOC-er som kan inngå som en del av utdanningstilbudet ved den enkelte

---

Postadresse

Høgskolen i Østfold
Studie- og forskningsenheten
Postboks 700
1757 HALDEN

Fakturaadresse

Høgskolen i Østfold
Fakturamottak
Postboks 380, Alnabru
0614 OSLO

høgskole, men også på tvers av institusjonene. Eksempelvis nevnes MOOC-en i medikamentregning som ble utviklet ved Universitetet i Stavanger. Et slikt tilbud bør få konsekvenser for studier som har dette emnet i sin studieportefølje. På denne måten kan MOOC benyttes som et nyttig bidrag for "flipped classroom" og "blended learning".

Vi støtter prinsippet om at MOOC bør bli brukt *som en del av* undervisning på campus ved å kombinere det beste fra campusundervisning med nye former for nettbaserte tilbud (kapittel 2). Her forutsettes det at fagfolkene i UH-sektoren holder seg godt orientert på feltet og også vurderer kvaliteten på MOOC-tilbudene. Forslaget om en egen nasjonal portal vil bidra til at det blir enklere å orientere seg, og støttes derfor. Med tanke på MOOC-tilbud som supplement til eksisterende tilbud og for godskriving av emner, vil det være en fordel om UH-sektoren kan samarbeide eller koordinere sine aktiviteter når det gjelder utvikling av MOOC-er. HiØ ser at det i denne sammenheng kan være behov for et nasjonalt koordinerende organ. De mulighetene som MOOC gir for faglig samarbeid, arbeidsdeling, spesialisering og effektiv ressursutnyttelse, bør benyttes i størst mulig grad!

Utvalget anbefaler samtidig at det tas initiativ til et nordisk samarbeid for å profilere nordiske MOOC-tilbud internasjonalt. Vi setter spørsmålsteget ved hvordan man skal håndtere dette og om det faktisk er et marked internasjonalt for MOOC på norsk og samisk språk. Det kan virke som om man her gaper over for mye på en gang.

Elever i grunnopplæringen – forsert utdanning?

Utvalget anbefaler at det legges til rette for at flere elever i grunnopplæringen kan ta forsert utdanning i form av MOOC-tilbud (kapittel 15). MOOC er i realiteten åpen for alle som ønsker å ta kursene, dette omfatter dermed også elever i grunnopplæringen. Departementet har allerede lagt til rette for at elever fra grunnopplæringen skal kunne ta emner ved høyere utdanningsinstitusjoner i Norge, Kunnskapsdepartementet (2009) St.meld. nr. 44 (2008-2009) *Utdanningslinjen*. Ut fra utvalgets konklusjon om at det ikke er behov for endringer i det norske regelverket for akkreditering og godskriving av emner, anser vi ikke at det vil være behov for ytterligere tilrettelegging for elever i grunnopplæringen. Forutsatt at det ikke er behov for endringer i det norske regelverket, anser vi ikke at det er behov for ytterligere tilrettelegging for elever i grunnopplæringen.

3.1.2 Anbefalinger til myndighetene innenfor gjeldende budsjettammer

Åpne digitale læringsressurser

Når det gjelder kapitlet om opphavsrett og åpen tilgang, støtter vi forslaget om at det opprettes en oversikt over tilgjengelige, åpne digitale læringsressurser for høyere utdanning (kapittel 12). Det er i dag vanskelig å vite hva som finnes, og mye godt undervisningsmateriale kan med fordel benyttes mer. HiØ støtter samtidig anbefalingene om at institusjonen stimulerer til produksjon av åpne digitale læringsressurser.

Høgskolen er enig i at det må arbeides aktivt for å fremme prinsippet om *Open Access* til vitenskapelig litteratur (punkt 12.4). Det er et viktig prinsipp at MOOC-studenter får samme tilgang til bibliotek tjenester og forskningslitteratur som ordinære studenter. Slik situasjonen er i dag, er det et stykke igjen før *Open Access* er tilstrekkelig omfattende til at de vil kunne få det samme tilbudet.

Opptak

Utvalget anbefaler forsøk med opptak til MOOC-tilbud med studiepoeng for søkere som ikke oppfyller gjeldende krav for opptak til høyere utdanning (kapittel 15). Høgskolen i Østfold er skeptiske til dette, og mener det ikke bør åpnes for opptak av søkere som ikke er kvalifisert dersom de da kan få studiepoeng.

3.1.3 Anbefalinger til myndighetene om utredninger

Kvalitet

Utvalget er opptatt av hvordan MOOC kan bidra til økt kvalitet i høyere utdanning (kapittel 10). Vi mener det er viktig at de som utvikler en MOOC innehar høy kompetanse innenfor fagfeltet IKT-pedagogikk. Kompetanseheving blir derfor en nøkkelfaktor i det videre arbeidet.

Vi er samtidig enige med utvalget i at digitalisering av norsk høyere utdanning ikke har hatt høyt nok tempo og at gjennomføringskraften har vært for svak. Forslaget om nasjonale tiltak som skal støtte opp om institusjonenes arbeid med utvikling av MOOC er godt. I dette arbeidet er det avgjørende med en offentlig satsing på å styrke den digitale kompetansen hos ansatte i UH-sektoren. Det må samtidig vurderes hvorvidt det skal utarbeides nasjonale krav til digital kompetanse i UH-sektoren eller om disse skal forankres på institusjonelt nivå.

Fordi en MOOC i prinsippet kan ha mange deltakere, blir det lite hensiktsmessig å legge opp til at lærerne skal gi individuelle tilbakemeldinger på studentenes arbeid. En løsning på dette kan være at studentene seg i mellom gir hverandre tilbakemeldinger (peer assessment). Når det i prinsippet ikke er opptakskrav for deltakerne, kan nivået hos deltakerne være svært ulikt. Det kan ha betydning for kvaliteten på tilbakemeldinger og samarbeid studentene imellom. Dette er spesielt kritisk for MOOC på masternivå.

Vi ser at enklere og rimeligere tilgang til kunnskap kan gi store og nye grupper tilgang til høyere utdanning. Dette må imidlertid ikke gå på bekostning av kvaliteten i MOOC-tilbudene, uavhengig av om MOOC kan inngå i et ordinært studium eller tilbys som et «løst» emne. Krav til kvalitet må heller aldri gå på bekostning av økonomi. Dette er et viktig prinsipp.

Studentaktivitet og gjennomføringsprosent

Den lave gjennomføringsprosenten i MOOC kan ha mange forklaringer. Det handler både om kursinnhold og -oppbygging, men også motivasjon og ambisjon hos den enkelte deltaker. Dette er forhold som bør utforskes ytterligere. Vi ser blant annet faren for at slike nettilbud kan bygge opp under tradisjonell, formidlingsorientert modell der læreren er den aktive (legger ut forelesninger, lager tester, organiserer lærestoffet) mens studentene blir passive mottakere. Studentaktivitet synes å være en suksessfaktor i all undervisningssammenheng, også i nettbaserte kurs. Vi ser også faren for at studentsamarbeid og studentaktiviteter begrenses fordi studentaktiviteten i MOOC foregår helt uavhengig av tid og sted.

Infrastruktur og rettigheter

Høgskolen i Østfold støtter anbefalingen utvalget kommer med om identitetshåndtering i MOOC knyttet til digital vurdering og eksamen. Dette er viktig å få på plass ganske raskt.

3.2 Anbefalinger til universiteter og høyskoler

Høgskolen gir sin fulle støtte til utvalgets anbefalinger knyttet til punktene *kvalitet, infrastruktur og rettigheter, godskrivning og samarbeid*. Spesielt ser vi at de fem punktene under *Kvalitet* (s. 14) er særdeles viktig, og helt i tråd med de føringer som allerede finnes for sektoren.

Med hilsen

Hans Blom
rektor

Gro Telhaug
Rådgiver

,